Lausunto 19.10.2026

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 20.10.2026

Hallituksen esitys Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Keski-Uudenmaan työllisyysalue pitää kannatettavana tavoitetta selkeyttää Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) ja kuntien työvoimaviranomaisten välistä työnjakoa sekä vähentää päällekkäisiä tehtäviä.

Esityksessä lakkautetaan KEHA-keskuksen työvoimaviranomaisille tarjoamia oikeudellisen tuen, osaamisen kehittämisen ja monialaisen työn tukitoimintoja. Kuntien ja työllisyysalueiden näkökulmasta esitys sisältää toimeenpanoriskejä. TE-palveluiden siirtyessä kunnille vuoden 2025 alusta, siirtyi kuntiin liikkeenluovutuksessa erityisesti asiakasrajapinnassa työskentelevää henkilöstöä. KEHA-keskuksen hoidettaviksi jäivät valtakunnalliset oikeudellisen tuen, osaamisen kehittämisen, tietojärjestelmien, kansainvälisen rekrytoinnin ja EURES-verkoston tehtävät sekä niihin liittyvä asiantuntemus ja henkilöresurssit.

Vaikka hallituksen esityksessä tehtäviä ei muodollisesti siirretä kunnille, niiden edellyttämä asiantuntija-, koulutus- ja koordinointitarve ei poistu. Esitys ei sisällä näiden toimintojen vaatiman rahoituksen tai henkilöstöresurssin siirtoa työllisyysalueille. Tämä lisää kuntien kustannus- ja resursointitarpeita. Keski-Uudenmaan työllisyysalue on organisoinut toimintaansa oletuksella, että KEHA-keskus tuottaa nykyiset valtakunnalliset tuki- ja kehittämispalvelut. Palvelujen lakkauttaminen näin varhaisessa vaiheessa aiheuttaa välittömiä muutostarpeita vastuukunnan resursointiin, henkilöstön roolituksiin ja alueen yhteisiin toimintamalleihin.

Merkittävä strateginen riski eivät kuitenkaan synny yksittäisistä tehtävämuutoksista, vaan siitä, että KEHA-keskuksen valtakunnallista asiantuntija- ja tukiroolia supistetaan samaan aikaan, kun kunnalliset työllisyyspalvelut ovat vielä suhteellisen uusi järjestelmä. Palvelut ja toiminnan kehittäminen ovat varsin alkuvaiheessa erityisesti niillä alueilla, joissa taustalla ei ollut kuntakokeilua, kuten Keski-Uudenmaan työllisyysalueella.

Keski-Uudenmaan työllisyysalue pitää myönteisenä, että KEHA-keskuksen rooli valtakunnallisten tietojärjestelmien, digitaalisten palvelualustojen ja tiedolla johtamisen kehittäjänä säilyy vahvana. Työllisyysalueiden toiminnan yhdenvertaisuuden, palvelujen yhtenäisyyden ja kustannustehokkuuden kannalta on tärkeää, että valtakunnallinen vastuu tietojärjestelmistä säilyy keskitettynä KEHA-keskuksessa.

KEHA-keskuksen tulee toimia työvoimaviranomaisten tietojärjestelmä- ja tiedolla johtamisen kumppanina. Järjestelmäkehitystä on tehtävä käyttäjälähtöisesti ja yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa uuden kuntatoimintaympäristön mukaisena. Työllisyysalueilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa kehittämisen priorisointiin sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia ja tietoturvallisia rajapintoja omiin palveluihinsa ja tiedolla johtamisen ratkaisuihinsa. KEHA-keskukselle tulee varata tarvittavat resurssit (määrärahat ja osaaminen) tähän tehtävään.

Järjestelmäkehityksessä sekä A-TMT että YA-järjestelmän osalta on tapahtunut myönteistä kehitystä, mutta monet työnvälitystä, asiakastyötä ja operatiivista johtamista helpottavat toiminnallisuudet odottavat edelleen toteutusta. Kehitystyölle tulee turvata KEHA-keskuksessa riittävät resurssit, sillä tietojärjestelmät ovat kriittinen perusta työllisyyspalvelujen toteuttamiselle. Jos resurssit eivät vastaa KEHA-keskuksen laajaa vastuuta, vaikutukset näkyvät suoraan työllisyysalueiden operatiivisessa toiminnassa ja asiakkaiden palvelukokemuksessa.

Lisäksi KEHA-keskuksen vastuulle tulee jäädä järjestelmien perehdyttäminen ja kouluttaminen työllisyysalueiden henkilöstölle KEHA-keskuksen toteuttaessa järjestelmien kehitystyötä. Tämä korostuu erityisesti työttömyysturvan ja työvoimapalvelujen sääntely- ja järjestelmämuutoksissa. KEHA-keskukselle jäävien harkintaa vaativien työvoimapoliittisten lausuntojen osalta on lisäksi varmistettava, että KEHA-keskus antaa työvoimaviranomaisille toimivaltaansa kuuluvissa asioissa riittävää ohjausta ja perehdytystä sekä huolehtii asiakkaiden asian käsittelyn edellyttämästä neuvonnasta.

Tietojärjestelmien kehittäminen, integraatiot ja digituen tarve eivät saa valua työllisyysalueiden maksettaviksi. Esityksen kuntataloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset tulee arvioida tarkemmin. Jos valtio säästää lakkauttamalla valtakunnallisia tukitoimintoja ja työllisyysalueiden on käytännössä järjestettävä niiden korvaavia toimintoja itse, kunnille syntyvä lisärasitus tulee hyvittää täysimääräisesti valtionosuuksien kautta.

Keski-Uudenmaan työllisyysalue / Järvenpään kaupunki
Annukka Jamisto
Työllisyysaluejohtaja